

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie skargi S. S.A. w W.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w W. z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt XXIII Ga [...],
wydanego w sprawie z powództwa D. sp. z o.o. w W.
przeciwko S. S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 lutego 2017 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
- 2) zasądza od S. S.A. w W. na rzecz D. sp. z o.o. w W. kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 10 000 zł z ustawowymi odsetkami.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji i przyjął, że strony łączyła umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej strony powodowej za szkody wynikłe u jej kontrahentów w czasie wykonywania przez nią usługi spedycji. W czasie wykonywania takiej usługi na rzecz K. SA doszło do kradzieży na szkodę tej Spółki rowerów przewożonych przez osobę trzecią, której powódka zleciła przewóz. Szkoda spółki K. z tego tytułu została pokryta przez jej ubezpieczyciela – E. SA, a następnie E. wystąpiła z powództwem przeciwko stronie powodowej o zapłatę tej należności. Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 15 kwietnia 2010 r. zasądzona została z tego tytułu od strony powodowej na rzecz E. kwota 71 848,14 zł, którą strona powodowa zapłaciła i w dniu 30 stycznia 2015 r. wniosła pozew w niniejszej sprawie o zwrot z tego tytułu 10 000 zł.

Sądy obu instancji nie uwzględniły zarzutu przedawnienia roszczenia na podstawie art. 819 § 1 k.c. stwierdzając, że strona powodowa zwracając E. odszkodowanie wypłacone K. SA za szkodę wynikającą z kradzieży rowerów w czasie przewozu, wstąpiła w uprawnienia tej Spółki jako bezpośredniego poszkodowanego, wobec czego do jej roszczenia zgłoszonego w sprawie ma zastosowanie – zgodnie z odesłaniem zawartym w art. 819 § 3 k.c. - termin przedawnienia przewidziany w dawnym art. 442 § 2 k.c., ponieważ szkoda nastąpiła w wyniku przestępstwa określonego w art. 248 § 1 k.k., które miało miejsce przed wejściem w życie art. 442¹ § 2 k.c.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu drugiej instancji strona pozwana jako podstawę skargi wskazała naruszenie art. 442¹ § 2 w zw. z art. 819 § 3 w zw. z art. 819 § 1 w zw. z art. 819 § 4, w zw. z art. 120 § 1 w zw. z art. 822 § 1 w zw. z art. 805 § 1 w zw. z art. 803 § 1 w zw. z art. 803 § 2 k.c. w zw. z art. 365 § 1 k.p.c. Stwierdziła, że Sąd Okręgowy z rażącym naruszeniem powyższych przepisów przyjął, że roszczenie powoda ulega

przedawnieniu przewidzianemu w art. 442¹ § 2 k.c., choć nie jest to roszczenie poszkodowanego wobec zakładu ubezpieczeń, lecz roszczenie ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej przeciwko zakładowi ubezpieczeń, przedawniające się na podstawie art. 819 § 1 k.c. z upływem lat trzech. Te same przepisy wskazała jako przepisy, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przewidziana w art. 424¹ i nast. k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji nie jest kolejnym środkiem odwoławczym, lecz nadzwyczajną instytucją prawa procesowego wprowadzoną w celu umożliwienia stronom uzyskania prejudykatu koniecznego do dochodzenia od Skarbu Państwa odszkodowania na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. za szkodę wyrządzoną wydaniem niezgodnego z prawem orzeczenia sądowego.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy – i co także jednolicie przyjmowane jest w doktrynie – na gruncie powyższych przepisów użyte w nich pojęcie „niezgodności z prawem” prawomocnego wyroku ma suwerenne i autonomiczne znaczenie zdeterminowane przez istotę władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej, a w szczególności przez przyznanie sądom szerokiego zakresu swobody przy wykładni i stosowaniu prawa. Powszechnie zatem przyjmuje się, że wyrokiem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. jest tylko orzeczenie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa, z ogólnie przyjętymi standardami orzecznictwymi lub wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub zastosowania przepisu prawa. Niezgodność z prawem w rozumieniu omawianego przepisu musi mieć zatem charakter kwalifikowany: elementarny i oczywisty. Jeżeli sąd nie wykracza rażąco poza granice przyznanej mu swobody orzecznictwej, to działa w ramach porządku prawnego, nawet jeżeli dokonał wykładni przepisu prawa odmiennej od przyjmowanej także przez Sąd Najwyższy i wydane orzeczenie może być uznane za niezgodne z przepisami prawa. Takie uchybienie mogłoby być jedynie przedmiotem zaskarżenia na drodze zwykłych środków odwoławczych, nie jest jednak wystarczające do uznania wyroku za niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. i art. 417¹ § 2 k.c. (porównaj

między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r. I CNP 33/06, OSNC 2007/2/35, z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007/11/174 i z dnia 9 lutego 2010 r. I BU 9/09, nie publ.).

To swoiste rozumienie pojęcia niezgodności z prawem wyroku musi być także uwzględnione przy ocenie, na podstawie art. 424⁹ k.p.c., czy skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku powinna być przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, czy też – jako oczywiście bezzasadna – nie powinna zostać przyjęta. Uznać bowiem należy, że oczywiście bezzasadna, w rozumieniu powyższego przepisu, jest taka skarga, której zarzuty nie wskazują na opisane wyżej, kwalifikowane naruszenie prawa, lecz tylko na takie uchybienia sądu drugiej instancji, do których doszło w procesie normalnego wykonywania przez sąd przysługującej mu władzy sądowniczej, w granicach przyznanej mu swobody orzeczniczej, w ramach porządku prawnego.

Wniesiona przez stronę pozwaną skarga przede wszystkim nie precyzuje, w jaki sposób Sąd drugiej instancji naruszył wskazane w niej przepisy: czy przez błędną wykładnię czy przez niewłaściwe zastosowanie, co nie tylko jest niezbędne jako spełnienie wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c., lecz uniemożliwia także ocenę zasadności skargi. Nie jest rolą Sądu Najwyższego wyręczanie w tej kwestii skarżącego i podejmowanie prób domyslenia się jaką formę naruszenia przepisów zarzuca. Powyższe uchybienie stanowi już wystarczającą podstawę do uznania skargi za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. Niezależnie od tego trzeba stwierdzić, że uzasadnienie skargi sprowadza się do powtórzenia stanu faktycznego sprawy i polemiki z dokonaną przez Sądy obu instancji wykładnią art. 819 § 1 i 3 k.c. i zastosowaniem w sprawie art. 442¹ § 2 k.c., w dawnym brzmieniu - a więc w istocie zastosowanie art. 442 § 2 k.c. Polemika ta opiera się na zarzucie, że jest to wykładnia wadliwa, jako odbiegająca od treści art. 819 § 3 k.c. i wykładni przyjętej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 marca 2006 r. II CSK 123/05 (nie publ.). Nie są to jednak okoliczności, które mogłyby uzasadniać ocenę o niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku, we wskazanym wyżej rozumieniu art. 424¹ k.p.c. i art. 417¹ § 2 k.c. Wykładnia przepisu dokonana przez Sąd Najwyższy nie jest wiążąca dla sądów, poza sprawą, w której została dokonana.

Każdy sąd w ramach przysługującej mu swobody orzeczniczej może dokonać wykładni określonego przepisu odbiegającej od powszechnie przyjętej, jeżeli opiera się ona na jednej z dopuszczalnych metod wykładni i została prawidłowo uzasadniona. Jedynie wykazanie przez skarżącego, że jest to wykładnia oczywiście niedopuszczalna, rażąco sprzeczna z obowiązującymi w tym zakresie zasadami lub prowadząca do rezultatów nie do przyjęcia w praworządnym państwie, mogłoby uzasadniać ocenę o sprzeczności z prawem opartego na niej wyroku.

Skarżąca nie wykazała jednak tych okoliczności ani nawet nie przedstawiła twierdzeń mogących uzasadniać taką ocenę. Przedstawiła jedynie preferowaną przez siebie wykładnię art. 819 § 1 i 3 k.c. opartą na niewątpliwie trafnej wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy we wskazanym wyroku na tle określonego stanu faktycznego sprawy. Argumenty skarżącej, które mogłyby ewentualnie uzasadniać zarzuty podniesione w zwykłym środku odwoławczym, nie są jednak wystarczające do wykazania kwalifikowanej: oczywistej wadliwości wykładni dokonanej przez Sądy i zastosowania tego przepisu w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy.

Wszystko to prowadzi do oceny, że skarga jest oczywiście bezzasadna, w szczególnym, przedstawionym wyżej rozumieniu art. 424⁹ k.p.c., co skutkuje odmową przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.

aj

I.n